

**Правилник за арбитраж на Арбитражния
съд при Конфедерация на работодателите и
индустриалците в България**

Съдържание

ВСТЪПИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ.....	4
Член 1 Арбитражен съд при КРИБ	4
Член 2 Обхват на приложение. Арбитражно споразумение.....	4
Член 3 Приложими процесуални норми	4
Член 4 Място на арбитража	5
Член 5 Език на кореспонденция и език на производството	5
Член 6 Писмени съобщения.....	6
Член 7 Срокове.....	7
Член 8 Конфиденциалност.....	7
ОБРАЗУВАНЕ НА АРБИТРАЖНО ПРОИЗВОДСТВО	8
Член 9 Искова молба.....	8
Член 10 Отговор на Исковата молба. Насрещен иск. Възражение за прихващане	9
Член 11 Цена на иска	10
АРБИТРАЖЕН СЪСТАВ	11
Член 12 Избор и назначаване на арбитър.....	11
Член 13 Изисквания към арбитрите.....	11
Член 14 Формиране на Арбитражен състав	12
Член 15 Отвод на арбитри	13
Член 16 Прекратяване на правомощията на арбитри	14
Член 17 Възражения относно компетентността на Арбитражния съд	14
АРБИТРАЖНО ПРОИЗВОДСТВО	15
Член 18 Конституиране на Арбитражния състав и предаване на делото ...	15
Член 19 Подготовка за разглеждане на делото	15
Член 20 Обединяване на производства	16
Член 21 Привличане на трети лица.....	16
Член 22 Изменение и допълнение на исканията	16
Член 23 Спиране	16
Член 24 Прекратяване	17
Член 25 Място на провеждане на заседанията	17

Член 26	Насрочване на заседание и уведомяване на страните	17
Член 27	Превод.....	18
Член 28	Заседания по делото	18
Член 29	Доказателства	18
Член 30	Събиране на доказателства	18
Член 31	Протокол	19
Член 32	Приложим закон	20
Член 33	Спогодба	20
Член 34	Обезпечителни мерки.....	20
Член 35	Решение	20
Член 36	Вземане на решение	20
Член 37	Форма и съдържание на решението	21
Член 38	Контрол върху решението	22
Член 39	Подписване, постановяване и обявяване на решението	22
Член 40	Поправки и тълкуване на решението	22
Член 41	Допълване на решението	23
ТАКСИ И РАЗНОСКИ.....		23
Член 42	Определяне и плащане	23
Член 43	Решение относно разноските.....	25
Член 44	Съхраняване на делата и решенията	25
Член 45	Заклучителна разпоредба	25

ВСТЪПИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1 Арбитражен съд при КРИБ

- (1) Арбитражният съд при Конфедерация на работодателите и индустриалците в България („Арбитражният съд“) е независима правораздавателна институция към Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България („КРИБ“). Организацията на Арбитражния съд и статутът на арбитражите се определят от Устава на Арбитражния съд („Устав“), представляващ Приложение №1 към настоящия Правилник.
- (2) Арбитражният съд не разрешава сам споровете. Той администрира разрешаването на споровете в съответствие с настоящия Правилник за арбитраж на Арбитражния съд при КРИБ („Правилник“).
- (3) Всеки спор се разрешава от арбитражен състав, който включва един или повече арбитражи („Арбитражен състав“). Арбитражният състав се конституира по реда на този Правилник и е единственият орган, който е овластен да постанови арбитражно решение по реда на този Правилник.
- (4) Седалището на Арбитражния съд е в град София, а адресът му е град София, община Столична, район „Триадица“, ул. „Хан Аспарух“ №8.

Член 2 Обхват на приложение. Арбитражно споразумение

- (1) Настоящият правилник се прилага по споровете, които са възложени на Арбитражния Съд, както и когато арбитражното споразумение препраща към този Правилник. Ако страните не уговорят друго, тяхното съгласие да възложат спора на Арбитражния Съд означава и приемане на този Правилник.
- (2) Арбитражният Съд разглежда споровете, ако те са му възложени с арбитражно споразумение.
- (3) Арбитражното споразумение трябва да бъде писмено. Споразумението е писмено и когато се съдържа в разменени между страните писма или електронни съобщения или в съобщения, разменени между тях чрез други средства за комуникация, които позволяват документиране на споразумението или в друг документ, включително общи условия, към които препраща сключен между страните писмен договор, по начин, който прави арбитражното споразумение част от договора им.
- (4) Смята се, че има писмено арбитражно споразумение и когато ищецът предяви иск пред Арбитражния съд, а ответникът писмено или с изявление, отбелязано в протокола на арбитражното заседание, приеме спорът да се разгледа от Арбитражния съд, или когато участва в арбитражното производство, без да оспорва компетентността на Арбитражния съд.

Член 3 Приложими процесуални норми

- (1) Производството по делото се провежда в съответствие с този Правилник, като се

осигурява равенство и подходяща възможност на страните да защитят своите права.

- (2) Арбитражният съд и Арбитражният състав прилагат уговорените от страните правила относно разглеждането на делото, освен ако те противоречат на повелителни норми на приложимия за арбитражното производство закон или на принципите на този Правилник.
- (3) По въпроси, които не са уредени от споразумението между страните, от този Правилник или от императивните норми на приложимия към арбитражното производство закон, Арбитражният състав процедира съобразно своята разумна преценка, ръководейки се от естеството на арбитража и предмета на спора, при зачитане на правото на защита и на равнопоставеността на страните.
- (4) Страните са длъжни да изпълняват всички указания и разпореждания на Арбитражния съд и на Арбитражния състав във връзка с разглеждането на делото.
- (5) Арбитражният състав и страните полагат всички усилия за експедитивно и ефективно с оглед на разходите провеждане на производството, с отчитане на сложността на делото.
- (6) Когато страните са се съгласили да възложат спора на Арбитражния съд, по силата на този факт се счита, че те са приели да бъде прилаган Правилникът, който е в сила в деня на започване на арбитражното производство.
- (6) Ако страната не се противопостави незабавно, писмено или в арбитражното заседание срещу нарушаване на неповелителна разпоредба на приложимия процесуален закон, на арбитражното споразумение или на този Правилник, смята се, че тя се е отказала от правото си да се позовава на нарушението.

Член 4 Място на арбитража

- (1) Мястото на арбитража е в гр. София, освен ако страните са договорили друго място и то бъде прието от Арбитражния съвет.
- (2) Арбитражният състав може да провежда вътрешни обсъждания където намери за добре и по начин, какъвто намери за добре.

Член 5 Език на кореспонденция и език на производството

- (1) Кореспонденцията на страните с Арбитражния съд се води на български или на английски език.
- (2) Страните могат да се уговорят разглеждането на делото да става на български език или на английски език.
- (3) Ако езикът на производството не е договорен в съответствие с алинея 2, незабавно след предаване на документите по делото на Арбитражния състав, последният трябва да определи езика на производството, като вземе под внимание всички относими обстоятелства, включително езика на договора. Арбитражният състав може да изиска всеки документ, който не е изготвен на

езика на производството, да бъде представен заедно със заверен от страната превод на езика на производството.

Член 6 Писмени съобщения

- (1) Всички писмени съобщения, изходящи от Арбитражния съд, Секретариата, Арбитражния състав или от страна, както и всички документи приложени към тях, могат да бъдат връчени на адресата лично или доставени чрез куриер, електронна поща или чрез други средства за комуникация, които позволяват документиране на изпращането и получаването на съобщението от и на съответния електронен адрес, при условията на ал. 2.
- (2) Изпращане и получаване на писмени съобщения и приложения към тях документи по електронен път чрез електронна поща може да се извършва само когато адресатът изрично се е съгласил с този начин на комуникация и е предоставил на Арбитражния съд електронен адрес.
- (3) Независимо от разпоредбата на ал. 2, исковата молба, отговорът на иска, писмените доказателства и становища трябва да се представят от страните на Секретариата и на хартиен носител в достатъчен брой екземпляри, така че да е осигурен по един екземпляр за всяка друга страна, за всеки арбитър и за Секретариата.
- (4) Независимо от разпоредбата на ал. 2, Секретариатът изпраща на страните заключенията на експертите, както и арбитражните решения по делото чрез куриер или ги връчва лично.
- (5) Писмени съобщения и документи могат да се връчват на страна и чрез връчването им на посочен от страната процесуален представител.
- (6) Счита се че писмени съобщения или документи, изпратени от Секретариата, са получени от страната по делото, ако са били доставени лично или е направен опит за доставяне, чрез куриер или по електронен път на адреса, определен съгласно тази разпоредба, а именно: (1) адресът, който е посочен писмено по делото от съответната страна или от нейния процесуален представител; или (2) при липса на (1) – адресът, който е посочен от страната за целите на получаване на съобщения във връзка с арбитражното споразумение или договора, за който това споразумение се отнася; или (3) при липса на (2) – адресът, който може да се установи от общодостъпни публични източници; или (4) при липса на (3) – адресът, който преди това редовно е бил използван от страната при комуникациите ѝ с друга страна по делото.
- (7) След като са били изчерпани предвидените в ал. 6 възможности за връчване и съобразно конкретните обстоятелства по делото, Арбитражният съвет или Арбитражният състав могат да постановят използване на друг адрес за връчване.
- (8) Страна, която е променила за постоянно или временно адреса, който е съобщила по делото или на който е била уведомена веднъж, е длъжна да уведоми Секретариата за новия си адрес. Всяка страна е длъжна да осигури спазване на

това задължение и от своя представител по делото. При неизпълнение на тези задължения съобщението или документите се изпращат на последния известен адрес на страната или на нейния представител, и се смятат за връчени на третия ден след изпращането.

Член 7   Срокове

- (1) Сроковете, които не са определени по споразумение между страните или в този Правилник, се определят от Арбитражния съвет, а след предаването на делото на Арбитражния състав – от последния.
- (2) Писмените съобщения или документи се считат за получени от страната в деня, в който са доставени, а в случай че са изпратени по електронен път – в деня на излъчване на съобщението.
- (3) Сроковете се считат спазени, ако писменото съобщение или документ са връчени лично, изпратени са по куриер или са излъчени по електронен път най-късно на датата, на която изтича съответния срок.
- (4) Сроковете започват да текат от деня, следващ деня на получаването. Когато този следващ ден е неработен ден в държавата, където уведомлението или съобщението е връчено, срокът започва да тече на първия следващ работен ден. Ако последният ден от съответния даден срок е неработен ден в държавата, където уведомлението или съобщението е връчено, срокът изтича в края на първия следващ работен ден.
- (5) Всички срокове за извършването на действия от Арбитражния състав могат да бъдат удължавани от Арбитражния съвет. Всички срокове за извършването на действия от страните или от други участници в производството могат да бъдат удължавани от Арбитражния съвет, а след предаването на делото на Арбитражния състав - от последния.

Член 8   Конфиденциалност

- (1) Арбитрите, членовете на Арбитражния съвет, на Контролния съвет и на Комисиите на Арбитражната Колегия, служителите от Секретариата на Арбитражния съд и всички експерти, назначени от Арбитражния състав, са длъжни да пазят конфиденциалността на всички документи и информация по арбитражните дела пред АС при КРИБ, които са им станали известни. Вътрешната документация на Арбитражния съд и кореспонденцията между неговите органи, Секретариата и арбитрите е конфиденциална и не се разкрива на страните или на трети лица.
- (2) Ако не е уговорено друго от страните, Арбитражният съд публикува съкратени версии на постановените арбитражни решения и особени мнения със заличени цифрови данни, имена и адреси.

ОБРАЗУВАНЕ НА АРБИТРАЖНО ПРОИЗВОДСТВО

Член 9 Искова молба

- (1) Искът се счита за предявен на датата, на която исквата молба е постъпила в Арбитражния съд.
- (2) Исковата молба трябва да съдържа:
  - а) посочване на Арбитражния съд и искане спорът да бъде разрешен от арбитраж;
  - б) наименованията, идентификационни данни, в това число данни за регистрацията за целите на данъчното законодателство, адресите, телефонните номера, както и адрес за електронна поща (ако има) на страните и на техния(те) представител(и);
  - в) по желание - съгласие по чл.б, ал.2 за изпращане и получаване на съобщения и документи по електронен път и посочване на адрес на електронна поща за тази цел;
  - г) изложение на естеството и обстоятелствата на спора, който поражда иска/исковете;
  - д) посочване на доказателства относно обстоятелствата, на които се основава искът;
  - е) цена на иска/исковете към момента на подаване на исквата молба;
  - ж) посочване на търсената защита чрез посочване в какво се състои искането;
  - з) предложение относно броя на арбитражите, езика и мястото на арбитража, приложимото материално право в случай, че страните не са се споразумели предварително относно тези въпроси;
  - и) номиниране на арбитър с посочване на негов адрес;
  - й) опис на документите, приложени към исквата молба;
  - к) подпис на ищеца.
- (3) Към исквата молба трябва да бъдат приложени:
  - а) копие от арбитражно споразумение, което обосновава компетентността на Арбитражния съд
  - б) пълномощно - в случай, че исквата молба е подписана от пълномощник; и
  - в) документ за внесена такса за регистрацията.
- (4) Текстът на исквата молба и приложенията към нея се представят и на електронен носител.
- (5) В случай че исквата молба не отговаря на изискванията на ал. 2, букви „б”, „г”, „ж”, и „к”, или липсват копия или приложения или не е заплатена таксата за регистрацията, Секретариатът предоставя на ищеца възможност да отстрани нередовностите в 10-дневен срок от получаване на съобщението за това. До отстраняване на нередовностите и заплащане на таксата за регистрацията исквата молба не се разглежда и по нея не се извършват процесуални действия. В случай, че ищецът изпълни указанията на Секретариата в срок, искът се счита за

предявен на датата, на която исковата молба първоначално е постъпила в Арбитражния съд.

- (6) Ако ищецът не се позовава на арбитражно споразумение или не го представя, Секретариатът го поканва да го представи в срока по предходната алинея или да заяви писмено, че желае въпреки липсата на арбитражно споразумение да бъде връчен препис от исковата молба на ответника.
- (7) Ако ищецът не отстрани недостатъците в срок или не представи арбитражно споразумение, обуславящо компетентността на Арбитражния съд или в същия срок не заяви писмено, че желае да бъде връчен препис от исковата молба на ответника, исковата молба се връща на ищеца по решение на Арбитражния съвет.
- (8) След получаване на редовна искова молба и внасяне на такса за регистрация, Секретариатът на съда уведомява за това ответника, като му изпраща препис от исковата молба и приложенията към нея, Правилника, Листата на арбитражите и Тарифата за арбитражни такси и за разноски по спорове пред Арбитражния съд („Тарифата”)” – Приложение №2 към Правилника.

Член 10 Отговор на Исковата молба. Насрещен иск. Възражение за прихващане

- (1) В 30-дневен срок след получаването на исковата молба ответникът може да представи отговор, който трябва да съдържа поне следната информация:
  - а) пълното му наименование, идентификационни данни, описание и адрес;
  - б) становището му относно естеството и обстоятелствата на спора, пораждащ иска/исковете;
  - в) посочване на доказателства относно обстоятелствата, на които се основават възраженията му;
  - г) неговия отговор по отношение на търсената от другата страна защита;
  - д) възражение, че Арбитражният съд не е компетентен в случай че оспорва компетентността му;
  - е) предложение относно броя на арбитражите, езика и мястото на арбитража, приложимото материално право, в случай, че страните не са се споразумели предварително относно тези въпроси;
  - ж) номиниране на арбитър с посочване на негов адрес, ако Арбитражният състав се състои от трима арбитри;
  - з) опис на документите, приложени към отговора на исковата молба; и
  - и) подпис на ответника.
- (2) Към отговора на исковата молба трябва да бъдат приложени:
  - а) пълномощно в случай, че исковата молба е подписана от пълномощник;

- б) документ за внесена такса за регистрация в случай, че е предявен насрещен иск или е направено възражение за прихващане.
- (3) Ответникът може да поиска удължаване на срока за отговор, ако в молбата си за това посочи съображенията или предложенията си, касаещи избора на арбитър или Арбитражен състав, или номинира арбитър. Ако ответникът пропусне да изложи своите съображения или предложения, касаещи избора на арбитър или Арбитражен състав, или да номинира арбитър, срокът за отговор и за предявяване на насрещен иск не се удължава.
- (4) Отговорът на исковата молба се изпраща на ищеца.
- (5) Насрещен иск и/или възражение за прихващане се предявява/т в срока за отговор на исковата молба.
- (6) Възражението за прихващане може да се предяви и до приключване на последното заседание по делото, ако насрещното право е установено със сила на пресъдено нещо или се признава от страната, срещу която е предявено.
- (7) За насрещния иск и възражението за прихващане се прилагат разпоредбите относно първоначалния иск, включително за плащане на такса за регистрация и арбитражна такса.
- (8) Неподаването на отговор не означава признание на иска.

Член 11 Цена на иска

- (1) Цената на иска е равна на паричната сума или стойността на правата, които се претендират.
- (2) Цената на иска се определя:
  - а) по искове за парични вземания - от размера на претендираната сума;
  - б) по искове за предаване на недвижими вещи – една четвърт от пазарната цена, а по искове за предаване на движими вещи – от тяхната договорна цена, а когато такава няма – от тяхната пазарна цена;
  - в) по искове за установяване съществуването или преобразуване на правоотношения - от стойността на договора към момента на предявяване на исковата молба, а по договори за наем с неопределен срок - от наемната цена за една година;
  - г) по искове за периодични платежи за определено време - от сбора на всички платежи, а за неопределено време - от сбора на платежите за три години;
  - д) по искове за действие или бездействие цената на иска е равна на размера на имуществения интерес на ищеца.
- (3) Цената на иска се посочва от ищеца в исковата молба. Когато с исковата молба се предявяват няколко иска, цената на всеки иск трябва да се посочи отделно.
- (4) При предявяване на възражение за прихващане ответникът е длъжен да посочи цената на вземането си съобразно правилата на ал. 1 и 2 от този член.

- (5) Ако ищецът не е определил цената на иска или я е определил неправилно, както и когато тя не може да бъде определена точно, Арбитражният съвет може по своя инициатива да определи цената на иска.
- (6) Когато това се налага, Арбитражният състав има право да определи цената на иска окончателно.
- (7) Горните правила се отнасят и за определяне на цената на възражението за прихващане.

АРБИТРАЖЕН СЪСТАВ

Член 12 Избор и назначаване на арбитър

- (1) Арбитрите се определят при условията и по реда, предвидени от този Правилник. Арбитър може да бъде всяко дееспособно физическо лице независимо от националността му.
- (2) Всяка номинация на арбитър, направена от страна, подлежи на потвърждение от Арбитражната колегия, съгласно Устава. Не се изисква потвърждение за арбитър, включен в Листата на арбитрите.
- (3) При потвърждаване или назначаване на арбитри, Арбитражната колегия взема под внимание възможностите и способностите на бъдещия арбитър да води арбитражното производство в съответствие с този Правилник. В случай на международен арбитраж, Арбитражната колегия взема под внимание и националността на бъдещия арбитър, неговото местожителство и други връзки с държавите, от които са страните или другите арбитри. Ако страните са с различни националности, председателят на Арбитражния състав трябва да бъде с националност, която не съвпада с националностите на никоя от страните, освен ако всички страни се съгласят това изискване да не се прилага.
- (4) Арбитражната колегия няма задължение да обосновава решението си за отказ да потвърди арбитър, както и решението си за назначаване и потвърждаване на арбитър.

Член 13 Изисквания към арбитрите

- (1) Арбитрите трябва да упражняват дейността си в пълна независимост, безпристрастно, добросъвестно, обективно и ефективно. Те се задължават да не разгласяват каквато и да е информация, достигнала до знанието им във връзка с или по повод на изпълнението на задълженията им като арбитри.
- (2) Когато на едно лице е предложено да бъде арбитър, то трябва да посочи всички обстоятелства, които биха предизвикали съмнения в неговата безпристрастност или независимост или биха противоречали на споразумението между страните. От момента на неговото назначаване до приключването на арбитражното производство арбитърът продължава да носи задължение да разкрива на страните незабавно всички такива новонастъпили обстоятелства. Преценката какви обстоятелства следва да бъдат разкрити се извършва и съгласно Насоките

относно конфликта на интереси, приети от Международната асоциация на юристите (IBA Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration (2004), представляващи Приложение №3 към настоящия Правилник.

- (3) Преди потвърждаването или назначаването му арбитърът предоставя на Секретариата следните документи във форма, определена от Арбитражния съвет:
  - а) съгласие да бъде назначен за арбитър;
  - б) писмена декларация за неговата безпристрастност, независимост, квалификация, ангажираност и възможност за ефективно водене и решаване на делото и писмено изявление, че приема да се подчинява на Правилника и приложенията към него, Устава и Етичните правила на Арбитражния съд, Насоките относно конфликта на интереси, приети от Международната асоциация на юристите, Тарифата за арбитражните такси и разноски и Тарифата за възнагражденията на арбитрите, както и писмена автобиография;
- (4) Секретариатът предоставя на страните копие от декларацията и автобиографията, подадени от всеки арбитър.
- (5) Арбитър, който е възпрепятстван да изпълнява задълженията си повече от 30 дни, е длъжен незабавно да уведоми Секретариата. Същото задължение има и арбитър, за когото е възникнало основание за несъвместимост.

Член 14   Формиране на Арбитражен състав

- (1) Страните могат да уговорят дали делото се разрешава от един арбитър или трима арбитри.
- (2) Ако в срока за отговор на исковата молба, страните не са определили броя на арбитрите, спорът се разрешава от един арбитър, освен ако Арбитражният съвет счете, че обстоятелствата налагат спорът да бъде разрешаван от трима арбитри.
- (3) Всички номинирани от страните арбитри подлежат на потвърждаване от комисия на Арбитражната колегия съгласно Устава, освен ако номинираните лица включени в Листата на арбитрите.
- (4) Когато спорът следва да се разреши от един арбитър и страните не номинират съвместно арбитъра в срока за отговор на исковата молба или номинираният от тях в същия срок арбитър не бъде потвърден от комисия на Арбитражната колегия съгласно Устава, на страните еднократно се дава нов 10 дневен срок да номинират съвместно друго лице. Ако и вторият номиниран от страните арбитър не бъде потвърден от комисия на Арбитражната колегия съгласно Устава, арбитърът по делото се назначава пряко от същата комисия на Арбитражната колегия.
- (5) Когато спорът следва да се разреши от Арбитражен състав, състоящ се от трима арбитри, ищецът номинира арбитър с исковата си молба, а ответникът – с отговора си на исковата молба. Ако номинираният от страна арбитър не бъде потвърден от комисия на Арбитражната колегия съгласно Устава, на страната

еднократно се дава нов 10-дневен срок да номинира друго лице. Ако страната пропусне да номинира арбитър или и вторият номиниран от нея арбитър не бъде потвърден от комисия на Арбитражната колегия съгласно Устава, арбитърът се назначава пряко от същата комисия на Арбитражната колегия. Председателят на Арбитражния състав се назначава пряко от комисия на Арбитражната Колегия съгласно Устава.

- (6) Когато спорът следва да се разреши от Арбитражен състав, състоящ се от трима арбитри и ищците или ответниците са няколко, те трябва да номинират съвместно един арбитър.
- (7) Когато по делото е привлечено трето лице и спорът се разрешава от един арбитър, всички страни съвместно трябва да номинират арбитъра. Когато по делото е привлечено трето лице и спорът се разрешава от трима арбитри, привлеченото лице трябва да номинира един арбитър съвместно с ищеца/ищците или с ответника/ответниците. В този случай първоначалните номинации, направени от страните до привличането на третото лице, загубват действието си.
- (8) В случаите по предходните две алинеи, ако не бъде направена съвместна номинация или направената съвместна номинация не бъде потвърдена от комисия на Арбитражната колегия съгласно Устава, всички арбитри се назначават от същата комисия на Арбитражната колегия. В такъв случай направените номинации на арбитри загубват силата си, и комисия на Арбитражната колегия назначава за решаване на спора един, съответно трима арбитри, като в последния случай определя един от тях за председател на Арбитражния състав.

Член 15 Отвод на арбитри

- (1) Арбитър може да бъде отведен, когато са налице обстоятелства, които пораждат основателни съмнения в неговата безпристрастност или независимост, както и когато арбитърът не притежава необходимата квалификация, уговорена от страните. Страна, която е номинирала определен арбитър или е участвала в номинирането му, може да иска отвод на същия само по причини, които са ѝ станали известни след назначаването.
- (2) Искането за отвод от страна се прави писмено до Секретариата, като тя е длъжна да посочи основанията си за това. Искането трябва да бъде направено в 14-дневен срок след като страната е узнала за образуването на Арбитражния състав или след като е научила за обстоятелствата, които дават основания за отвода. Секретариатът е длъжен незабавно да уведоми засегнатия арбитър, останалите арбитри и останалите страни за искането за отвод и основанията му.
- (3) Ако арбитърът не се отведе в 15 дневен срок Арбитражният съвет взема решение относно отвода. Арбитражният съвет се произнася, след като Секретариатът е дал възможност на засегнатия арбитър, на останалите арбитри и на страните да вземат становище. Решението не подлежи на преразглеждане и основанията за него не се съобщават.

Член 16 Прекратяване на правомощията на арбитри

- (1) Правомощията на арбитъра се прекратяват в случай на смърт, при подаване на оставка, при уважаване на искане за отвод от Арбитражния съвет и по искане на всички страни.
- (2) Правомощията на арбитъра могат да бъдат прекратени от Арбитражния съвет по негова собствена инициатива или по искане на страна, когато арбитърът е във фактическа или правна невъзможност да изпълнява задълженията си или не ги изпълнява в съответствие с този Правилник, когато не спазва установените срокове, както и когато арбитърът е нарушил Устава, Насоките за предотвратяване на конфликта на интереси или Етичните правила на Арбитражния съд. Арбитражният съвет взема решение след като е дал възможност на засегнатия арбитър, на страните по делото и другите членове на арбитражния състав в разумен срок да изразят становището си. Решението е окончателно.
- (3) При прекратяване на правомощията на арбитър, новият арбитър се назначава от комисия на Арбитражната колегия.
- (4) Ако е необходимо, и след като вземе мнението на страните, Арбитражният състав може в случаите на замяна на арбитър отново да разгледа въпроси, които са били разгледани до този момент по делото, доколкото вече не се е произнесъл по тези въпроси с арбитражно решение.

Член 17 Възражения относно компетентността на Арбитражния съд

- (1) Страните могат да направят възражение за липса на компетентност на Арбитражния съд в срока за отговор на исковата молба, съответно за отговор на възражението за прихващане. Възражението за некомпетентност на Арбитражния съд във връзка с въпрос, поставен в хода на производството, трябва да бъде направено веднага. Ако в посочените срокове не бъде направено възражение, се счита че страните приемат компетентността на Арбитражния съд.
- (2) Ако ответникът не представи отговор на исковата молба или ако някоя от страните направи своевременно възражение относно съществуването, валидността или обхвата на арбитражното споразумение, Арбитражният съвет се произнася дали арбитражното производство може да продължи, след като направи първоначална проверка (*prima facie*), дали има данни, че арбитражно споразумение съществува и обуславя компетентност на Арбитражния съд. В случай, че Арбитражният съвет реши, че производството може да продължи, то всяко решение относно компетентността на Арбитражния състав се взема от самия Арбитражен състав. Ако Арбитражният съвет приеме, че не са налице данни за съществуването на арбитражно споразумение или че същото не обуславя компетентност на Арбитражния съд, той прекратява производството с определение, което се съобщава на страните.

- (3) Арбитражният състав се произнася за своята компетентност и когато тя се оспорва, поради несъществуване или недействителност на арбитражното споразумение.
- (4) Арбитражното споразумение, включено в договор е независимо от другите негови уговорки. Недействителността на договора не означава сама по себе си недействителност на съдържащото се в него арбитражно споразумение.
- (5) Арбитражният състав се произнася по всяко възражение относно неговата компетентност с определение или с решение.
- (6) Производството по делото продължава дори ако някоя от страните не взема участие в него.

АРБИТРАЖНО ПРОИЗВОДСТВО

Член 18 Конституиране на Арбитражния състав и предаване на делото

- (1) Секретариатът изпраща документите по делото на Арбитражния състав след конституирането му и изплащане на определените такси и депозит за разноски.

Член 19 Подготовка за разглеждане на делото

- (1) Арбитражният състав се запознава с делото и предприема действия за изясняване на обстоятелствата по него и за попълването му с доказателства във възможно на-кратки срокове.
- (2) В срок до 2 месеца след предаването на делото Арбитражният състав изготвя доклад по делото, който съдържа:
  - а) описание на твърденията и исканията на страните;
  - б) правна квалификация на исканията на страните, освен ако Арбитражният състав счете това за неподходящо на този етап;
  - в) списък от въпроси, които трябва да бъдат изяснени по делото;
  - г) произнасяне по приемането на доказателствата, освен ако Арбитражният състав счете това за неподходящо на този етап;
  - д) произнасяне по въпроси от процесуален характер, ако е необходимо.
- (3) Едновременно с първоначалния доклад и след консултация със страните, Арбитражният състав изготвя и график относно стъпките и действията по делото и сроковете за тях, както следва:
  - а) крайни срокове за представянето на писмени становища, на доказателства и на искания за допускане на други доказателства,
  - б) краен срок за изменение и допълване на исканията на страните по същество,
  - в) дати на заседания по делото,
  - г) срокове за други действия, ако е необходимо.
- (4) Предварителният доклад и графикът се изпращат на Секретариата и на страните.

- (5) Докладът и графикът могат да бъдат изменяни и допълвани от Арбитражния състав.

Член 20 Обединяване на производства

- (1) В случай, че пред Арбитражния съд бъде образувано ново арбитражно производство между страни, които вече участват в друго арбитражно производство помежду си пред Арбитражния съд, всяка от страните може, до изтичане на срока за отговор на исковата молба по новото производство, да поиска обединяване на производствата по двете дела. Обединяването на производствата е допустимо само в следните случаи:
- а) по общо съгласие на всички страни в двете производства; или
  - б) ако всички искове в двете производства са предявени въз основа на едно и също арбитражно споразумение; или
  - в) в случай, че исковите в двете производства са предявени въз основа на повече от едно арбитражно споразумение – ако двете арбитражни споразумения са съвместими помежду си и всички спорове в двете арбитражни производства възникват във връзка с едно и също правоотношение.
- (2) Обединяването на производства по алинея първа се извършва с решение на Арбитражния съвет, което се взема след като на страните и на арбитрите по първото производство бъде дадена възможност за становище. При произнасянето си Арбитражният съвет взема предвид всички относими обстоятелства.

Член 21 Привличане на трети лица

- (1) В срока за отговор на първоначалната искова молба всяка от страните може да предяви иск срещу трето лице за съвместно разглеждане с първоначалния иск. По отношенията на този иск се прилагат правилата за първоначалния иск.
- (2) За привличането на трето лице е необходимо съгласието на първоначалните страни и на третото лице. Ако бъде получено съгласие от всички страни, по привличането се произнася Арбитражният съвет. При разглеждането на въпроса Арбитражният съвет взема предвид всички относими обстоятелства.

Член 22 Изменение и допълнение на исканията

- (1) До изтичане на определените в графика по чл.19, ал.3 крайни срокове, всяка от страните може да измени и да допълни своите искания, направени с първоначалния иск, насрещния иск или възражението за прихващане и без съгласие на насрещната страна. Арбитражният състав може да допусне и покъсно направено искане за изменение или допълване, ако то няма да затрудни прекомерно защитата на насрещната страна или своевременното решаване на делото.

Член 23 Спиране

- (1) Производството по делото се спира:

- а) по искане на всички страни.
  - б) по изрично разпореждане на закона.
- (2) По искане на страна, производството по делото може да бъде спряно и когато в съд, арбитражен съд или друг орган се разглежда спор, решението по който ще има значение за правилното решаване на делото.
- (3) Спряното дело се възобновява по искане на страна или при отпадане на основанието за спиране.
- (4) Определенията за цялостно или частично спиране на делото и за неговото възобновяване се постановяват от Арбитражния състав. Ако Арбитражният състав не е конституиран, определенията, основани на обстоятелства по чл. 23, ал. 1, се постановяват от Арбитражния съвет.

Член 24 Прекратяване

- (1) Производството по делото се прекратява:
- (а) при оттегляне на иска, освен ако ответникът възрази срещу прекратяването и поиска спорът да бъде разрешен по същество, като заплати съответната такса съгласно Тарифата;
  - (б) по искане на всички страни;
  - (в) по изрично разпореждане на закона.
  - (г) Ако в шестмесечен срок от спирането на делото на основание чл.23, ал. 1, буква „а” никоя от страните не поиска възобновяване на делото;
  - (д) при липса на предпоставки, необходими за разглеждане и разрешаване на спора по същество;
  - (е) когато поради бездействие на ищеца, включително и поради неплащане на арбитражни такси или на първоначален депозит за разноси, производството остане без движение в течение на повече от три месеца.
- (2) Определенията за прекратяване на делото се постановяват от Арбитражния състав, а ако той не е конституиран - от Арбитражния съвет.

Член 25 Място на провеждане на заседанията

- (1) Заседанията на Арбитражния съд се провеждат в неговото седалище и адрес.
- (2) След консултации със страните Арбитражният състав може да определи място за провеждане на заседания и срещи на всяко място, което счита за подходящо.

Член 26 Насрочване на заседание и уведомяване на страните

- (1) Заседанията по делото се насрочват от Арбитражният състав.
- (2) Страните по делото се уведомяват за арбитражното заседание най-малко 15 дни предварително. Със съгласие на страна, уведомяването ѝ за заседания може да се извършва на посочен от нея електронен адрес.

- (3) На страната не се изпращат съобщения за насрочване на заседание, ако тя е била уведомена за насрочването в предходно заседание.

Член 27 Превод

- (1) При необходимост, Арбитражният състав може да назначи преводач, след като се консултира със страните.

Член 28 Заседания по делото

- (1) Заседанията по делото се ръководят от Арбитражния състав.
- (2) Страните могат да участват в заседанията по делото лично или чрез свои представители. Отсъствието от заседание на редовно уведомена страна не е пречка за провеждането му. Арбитражният състав може да пренасрочи заседанието за друга дата, ако неявилата се страна е посочила уважителни причини за неявяването си и е представила доказателства за тях.
- (3) На заседанията на съда не се допуска присъствието на външни лица, освен по изрично съгласие на страните.
- (4) Страните могат да се съгласят делото да се реши само въз основа на писмени доказателства и становища, без да се насрочва заседание с участие на страните, но и в този случай Арбитражният състав може да насрочи заседание с участие на страните, ако това е необходимо за правилното решаване на делото.

Член 29 Доказателства

- (1) Арбитражният състав преценява допустимостта, относимостта, значението и тежестта на доказателствата поотделно и в съвкупност по свое вътрешно убеждение.
- (2) Страните могат да постигнат съгласие относно правилата за събиране на доказателства и допустимите доказателствени средства. При липса на съгласие между страните или ако това е необходимо за осигуряване на равенството между страните и възможността на всяка от тях да защити правата си, Арбитражният състав може самостоятелно да определя правилата за събиране на доказателства или да се отклони от уговореното между страните.
- (3) С оглед на обстоятелствата по делото Арбитражният състав може да приеме за доказани твърдяни от едната страна факти, за които друга страна е създала пречки за събиране на допустими от него доказателства.
- (4) След консултация със страните Арбитражният състав има право да обяви, че представянето на доказателства е допустимо до определен етап на производството.

Член 30 Събиране на доказателства

- (1) Страните представят писмените доказателства в оригинал или заверени от тях копия. Писмено доказателство, което не е изготвено на езика на производството, се представя със заверен от страна превод на езика на производството.

Представените доказателства от едната страна се връчват своевременно и на другата. Страните могат да използват като доказателствено средство и съобщения изпратени по електронна поща. В случай на спор автентичността на съобщенията или тяхното доставяне до адресата могат да бъдат установявани с други доказателствени средства.

- (2) Когато по делото има назначен експерт, всяка от страните е длъжна да съдейства на експерта за събиране на необходимите сведения, включително като осигурява достъп за проверка на документи, стоки или други вещи, когато това е необходимо за изготвяне на експертното заключение.
- (3) След като представи заключението си, експертът участва в заседанието, за да отговори на въпросите на страните и да даде допълнителни пояснения, ако такива се налагат. По съгласие на страните, Арбитражният състав може да освободи експерта от задължението да се яви на заседанието.
- (4) Всяка страна може да представя като доказателство по делото заключения на определени от нея експерти. По искане на всяка от страните или по своя инициатива Арбитражният състав може да изиска разпит на експертите в арбитражно заседание.
- (5) При неявяване на експерт за разпит без уважителна причина, Арбитражният състав може да изключи неговото заключение от доказателствата по делото.
- (6) Свидетели се разпитват, ако бъдат доведени от страната, която ги е посочила и е изяснила какви обстоятелства желае да докаже чрез техния разпит.
- (7) Свидетелски показания могат да бъдат представяни и в писмена форма. По искане на всяка от страните или по своя инициатива Арбитражният състав може да изиска разпит на свидетеля в арбитражно заседание. При неявяване на свидетеля за разпит без уважителна причина, Арбитражният състав може да изключи показанията му от доказателствата по делото.
- (8) Арбитражният състав може да изисква от страните да представят други доказателства, както и да призовава свидетели, да назначава експерти по свой избор или да поиска от трети лица удостоверения и други документи. За служебно събраните доказателства страните се уведомяват своевременно и им се дава възможност да вземат становище по тях, както и да представят доказателства.

Член 31   Протокол

- (1) За арбитражното заседание се води протокол. Той се подписва от председателя на Арбитражния състав и лицето, което го е изготвило.
- (2) По преценка на Арбитражния състав може да се направи аудио и/или видеозапис на заседанието.

Член 32 Приложим закон

- (1) Арбитражният състав прилага избраното от страните право, обичаи или други правила.
- (2) Когато страните не са избрали приложимо право или изборът е недействителен, Арбитражният състав прилага правото, което счита за най-подходящо.
- (3) При всички случаи Арбитражният състав прилага условията на договора и търговските обичаи.

Член 33 Спогодба

- (1) Ако страните постигнат спогодба, те могат да поискат тя да бъде възпроизведена в арбитражно решение.
- (2) Арбитражният състав може да откаже да възпроизведе спогодбата в арбитражно решение, ако тя противоречи на закона или добрите нрави.

Член 34 Обезпечителни мерки

- (1) Ако страните не са уговорили друго, ищецът може да поиска от Арбитражния състав да наложи на ответника подходящи мерки за обезпечаване на правата му, предявени с иска, като внесе определената в Тарифата такса за това искане. Молителят е длъжен да посочи конкретни мерки, които не могат да засягат трети лица.
- (2) Арбитражният състав се произнася по искането с определение, след като даде на ответника възможност за становище по него., Арбитражният състав може да постави условия на молителя за допускане на исканите мерки.

АРБИТРАЖНО РЕШЕНИЕ

Член 35 Решение

- (1) Арбитражното производство завършва с постановяване на решение, когато няма пречки делото да се реши по същество. Арбитражният състав се произнася с решение и когато има признание на иска.
- (2) Арбитражният състав може да постановява и частични решения, с които окончателно разрешава някои от спорните въпроси.

Член 36 Вземане на решение

- (1) Когато Арбитражният състав сметне, че делото е изяснено от фактическа и правна страна, същият обявява състезанието за приключено и пристъпва към вземане на решение.
- (2) Ако след обявяване на състезанието за приключено, но преди вземане на решението, се установи, че правото на защита на някоя от страните е било нарушено или че делото се нуждае от допълнително изясняване на обстоятелствата по него, Арбитражният състав възобновява разглеждането на делото с определение. В този случай, Арбитражният състав предприема

необходимите действия за отстраняване на нарушенията или за попълване на делото с доказателства.

- (3) Арбитражният състав взема решението след обсъждане. Обсъждането може да стане и чрез конферентна връзка или други технически средства.
- (4) Решението се взема с мнозинство на членовете на Арбитражния състав. Ако не може да се формира мнозинство, решението се взема еднолично от председателя.
- (5) Когато делото се решава от едноличен арбитър, решението се взема от него.
- (6) Решението трябва да бъде мотивирано, освен ако възпроизвежда спогодба на страните или ако те изразят съгласие то да не съдържа мотиви.
- (7) Проект на решението се изготвя и предава на Секретариата в срок до 30 дни след обявяването на състезанието за приключено.
- (8) По особено сложни от фактическа и правна страна дела срокът по алинея 7 е двумесечен. Преценката се прави от Арбитражния състав, който уведомява страните за това с определението по алинея първа.
- (9) Арбитражният съвет може да продължи срока по предходните две алинеи по своя инициатива или ако Арбитражният състав направи мотивирано искане за това. Страните се уведомяват за продължаването на срока.
- (10) Арбитър, който не е съгласен с проекта на решението, може в 7-дневен срок от предаването му на Секретариата да представи на Секретариата в писмена форма особеното си мнение. Ако не го представи в този срок се счита, че арбитърът се е отказал да представя особено мнение, и той не може да го представя по-късно.

Член 37   Форма и съдържание на решението

- (1) Решението трябва да е в писмена форма.
- (2) Решението трябва да съдържа:
  - (а) наименованието на Арбитражния съд;
  - (б) дата и място на постановяването му;
  - (в) имената на арбитрите;
  - (г) наименованието и адресите на страните, на техните представители и на другите участници в производството;
  - (д) предмета на спора и кратко изложение на обстоятелствата по делото;
  - (е) мотиви, освен ако възпроизвежда спогодба на страните или ако те изразят съгласие, то да не съдържа мотиви;
  - (ж) диспозитив, включително и по въпросите за разноските и за наложените обезпечителни мерки;
- (3) подписи на арбитрите.

Член 38 Контрол върху решението

- (1) Преди подписването на арбитражното решение, Арбитражният състав трябва да го изпрати на Секретариата под формата на проект. Секретариатът предоставя проекта за преглед от Комисия на Арбитражната колегия съгласно Устава. Комисията на Арбитражната колегия може да даде препоръки относно формалните изисквания към решението, и без да засяга свободата за взимане на решение на Арбитражния състав, може също да привлече вниманието му към някои въпроси от процесуално или материално правно естество. С решението си, Комисията на Арбитражната колегия дава на Арбитражния състав срок да разгледа нейните препоръки и бележки и да представи отново проект на арбитражното решение. Никое арбитражно решение не може да бъде постановено от Арбитражния състав, преди да бъде одобрено по отношение на неговата форма от Комисия на Арбитражната колегия, респективно от Арбитражния съвет, в съответствие с Устава.

Член 39 Подписване, постановяване и обявяване на решението

- (1) Решението се подписва от всички арбитри незабавно след неговото одобряване по реда на чл. 38. Ако някой от арбитрите не може или откаже да подпише решението, това обстоятелство се удостоверява от останалите арбитри върху решението. Решението и мотивите към него се подписват в по един екземпляр за всяка от страните и един екземпляр за Арбитражния съд. Решението се счита за постановено с подписването му. То е окончателно и слага край на спора.
- (2) След постановяването му, решението се вписва в книгата за решенията и това обстоятелство се съобщава на страните по делото от Секретариата.
- (3) Решението се предоставя на страните, само ако арбитражните такси и арбитражните разноски са били изцяло изплатени от страните или една от тях. На всяка страна се предоставя по един оригинал на решението.
- (4) По искане на страна Секретариатът допълнително ѝ предоставя заверен препис от решението.

Член 40 Поправки и тълкуване на решението

- (1) По искане на страна или по свой почин Арбитражният състав може да поправи решението относно пресмятането, написването или друга явна фактическа грешка, която е допуснал.
- (2) Всяка от страните може да поиска от Арбитражния състав тълкуване на решението. Тълкуване не може да се иска, след като решението е изпълнено.
- (3) Искането за поправка или тълкуване трябва да бъде направено в 30-дневен срок от получаване на решението. Когато Арбитражният състав действа по свой почин, той извършва поправката в 45-дневен срок от постановяване на решението.

- (4) По поправката и тълкуването на решението Арбитражният състав изслушва страните или им дава възможност да представят писмени становища в определен от него срок.
- (5) Арбитражният състав се произнася по поправката или тълкуването в 30-дневен срок от искането. Решението по тези въпроси се постановява съгласно чл.36-39. Поправката и тълкуването стават част от решението.

Член 41 Допълване на решението

- (1) Страната може да поиска да бъде допълнено решението, ако Арбитражният състав не се е произнесъл по цялото ѝ искане или по всичките ѝ искания.
- (2) Искането за допълване трябва да бъде направено в 30-дневен срок от получаване на решението, с препис за противната страна. По искането за допълване на решението Арбитражният състав изслушва страните или им дава възможност да представят писмени становища в определен от него срок.
- (3) Когато искането за допълване е основателно, Арбитражният състав постановява допълнително решение в 30-дневен срок от искането. Допълнителното решение се постановява съгласно чл. 36-39.

ТАКСИ И РАЗНОСКИ

Член 42 Определяне и плащане

- (1) Разноските в арбитражното производство включват арбитражните такси, разноските на производството и разноските на страните.
- (2) Страните по делото дължат арбитражни такси и аванси за разноски на производството, въз основа на този Правилник и Тарифата. Прилага се Тарифата, която е в сила към момента на подаване на първоначалната искова молба.
- (3) „Арбитражни такси” са сумите, които се събират за покриване на общите разноски на Арбитражния съд, включително и възнагражденията на арбитрите без начислен данък добавена стойност. Арбитражните такси включват такса за регистрация с фиксиран размер и пропорционална такса и се заплащат по банкова сметка на КРИБ.
- (4) „Разноските на производството” са сумите, необходими за покриване на разноските на арбитрите в лимитите, определени от Арбитражния съвет, на данък добавена стойност върху възнаграждения на арбитрите, ако такъв се дължи, на разноските по извършване на отделни действия в производството, като такива за връчване на писмени на съобщения, за събиране на доказателства, за разпит на свидетели, за възнаграждения и разноски на експерти и за други действия, необходими за разглеждане на делото. Разноските на производството се авансират от страните по банкова сметка на КРИБ, като неизползваните суми подлежат на връщане на съответната страна след приключване на производството.

- (5) „Разноски на страните” са разходите им за защита пред Арбитражния съд, извън разноските на производството.
- (6) Ищецът внася такса за регистрация при предявяване на исковата молба. Ответникът внася такса за регистрация при предявяване на насрещен иск или възражение за прихващане. Внесените такси за регистрация не подлежат на връщане.
- (7) Пропорционалната такса се заплаща на части в определени етапи на развитие на делото, така както е установено с този Правилник. Ищецът внася пропорционална арбитражна такса, определена въз основа на общата сума от цената на всички предявени от него искове. Ответникът внася пропорционална арбитражна такса, определена въз основа на цената на всички предявени от него насрещни искове и възражения за прихващане. Горните разпоредби се прилагат съответно и при привличане на трето лице.
- (8) След изтичане на срока за отговор на исковата молба, Секретариатът определя размера на пропорционалната арбитражна такса съгласно Тарифата, както и срок, в който страната, която дължи съответната пропорционална арбитражна такса, трябва да заплати половината от нея. Делото не се предава на Арбитражния състав до заплащането на половината от определената арбитражна такса.
- (9) След изготвяне от Арбитражния състав на доклада по делото съгласно чл.19, ал.2, Секретариатът уведомява страните и определя срок, в който те следва да заплатят разликата до пълния размер на съответно дължимата от всяка от тях пропорционална арбитражна такса.
- (10) Невнасянето на арбитражни такси съгласно този Правилник и Тарифата е основание за прекратяване на производството по съответното искане, съответно за неприемането за разглеждане на възражението за прихващане, на основание чл. 24, ал. 1, б. „д“
- (11) Размерите на сумите за покриване на разноски на производството се определят от Секретариата, а след конституирането му – от Арбитражния състав, които съответно могат да ги променят според обстоятелствата. Сумите се заплащат от страните авансово, като разпределението на тежестта за поемането им между страните и срокът за авансирането им се определят от Арбитражния състав, а преди конституирането му – от Секретариата. Не се извършва действие, ако не е била авансирана сума, достатъчна за покриване на разходите по извършването му.
- (12) При мълчалив или изричен отказ или пропуск на страна да заплати определената ѝ част от арбитражната такса или да авансира разноските на производството, всяка друга страна има право да внесе тази част за сметка на първата страна.

Член 43 Произнасяне относено разноските в арбитражното производство

- (1) С всяко решение по делото Арбитражният състав се произнася по разпределението на разноските в арбитражното производство. С всеки акт, който слага край на производството, Арбитражният състав, съответно Арбитражният съвет, трябва да се произнесе по разпределението на разноските в арбитражното производство.
- (2) Ако страните не са договорили друго, разходите за арбитражни такси, разноските на производството и разумните разноси на страните по делото се присъждат в тежест на страната, срещу която е постановено решението. Когато искът е уважен частично, те се присъждат пропорционално на уважената част от иска.
- (3) Страната, която претендира да ѝ бъдат присъдени разходи за нейната защита, за които трябва да представи доказателства за тях. По искане на страна Арбитражният състав, а при липса на такъв - Арбитражният съвет, има право да присъди разходи в по-нисък размер, ако намери, че претендираните от страната разходи са прекомерни.
- (4) При прекратяване на производството поради оттегляне на иск, липса на компетентност, или поради невнасяне на арбитражни такси, ответникът може да поиска Арбитражният състав да му присъди направените от него разноси във връзка със същия иск.

Член 44 Съхраняване на делата и решенията

- (1) Секретариатът съхранява приключените дела в течение на десет години от прекратяването им. След изтичане на този срок делата се унищожават, с изключение на решенията и мотивите към тях, както и на сключените спогодби.

Член 45 Заключителна разпоредба

- (1) По всички въпроси, които не са уредени изрично в този Правилник, органите на Арбитражния съд и Арбитражният състав действат в духа на Правилника и извършват необходимото за постановяване на валидно арбитражно решение, което подлежи на изпълнение съгласно закона.

Правилникът е приет с Решение от Управителния съвет на КРИБ за негово заседание, проведено на 17.09.2014г., и е влязъл в сила на 17.09.2014г.